

EL QUI, EL QUAN I EL PER QUÈ DE LA DEVOCIÓ DEL BARRI DE SANT MAGÍ

Mercè Salsench Ollé

Sempre s'ha qüestionat el qui, el quan i el per què de la devoció cap a la figura de Sant Magí en la nostra ciutat de Cervera, concretament, al nostre Barri de Sant Magí, on inclús es va edificar una Capella per a dit Sant.

El qui?

En el quadern de barri, número 19, el Sr. Ramon M. Xuclà Comas ja argumenta que l'origen de la devoció cerverina al Sant es deu als Dominics o Pares Predicadors. En els papers manuscrits del Sr. Duran i Sanpere també es fa menció del mateix: “Foren els frares els qui promogueren amb el seu veïnatge la devoció popular a Sant Magí.” Doncs bé, m'agradaria aportar un granet més en aquesta hipòtesi de treball, donant una mica de llum a Joan Trípols. He observat que no se'l cita enlloc més que en “*Historia de la vida y milagros del Glorioso San Magín*” de Reginald Poc, “*Historia general de los santos y varones*” d'Antoni Vicent Domènec i “*Història del Santuari*” de Joan Segura. Per aquest motiu, he intentat buscar més informació, bàsicament, en l'Arxiu de Cervera. Dit això, Joan Trípols era natural de Cervera i fill d'hàbit del Convent de

Sant Domènec en la mateixa ciutat. Fins aquí la seva vida no crida l'atenció, però, aquest frare va ser sis vegades prior¹ del

¹ Persona que governa un convent.

Gravat de Sant Magí.

Santuari de Sant Magí de la Brufaganya, l'únic que ho fou tantes vegades, i, com més avall cito, va ser l'artífex que el Santuari de la Brufaganya passés a mans dels dominics. A més, va vetllar per la construcció de la Font de la Brufaganya (em refereixo a una font anterior, ja que l'actual no fou feta fins uns cent anys després, acabada el 1721). Per tant, es podria dir que hem tret una mica de la foscor a Joan Trípol, essent possiblement

la clau de l'arrelament de dita devoció al Barri de Sant Magí. Com que de moment no s'ha trobat cap document que certifiqui això últim, ens podem conformar en imaginar que aquest frare del tot actiu i enginyós hagués pogut influir en la marcada devoció del Barri de Sant Magí, com també, en la resta de la nostra ciutat.

Tot seguit presento un eix cronològic de la vida de Joan Trípol per fer-nos-en una idea més clara:

1592	Procurador ² i ecònom ³ del Convent de Sant Domènec de Cervera.
1593	Ecònom del Convent de Sant Domènec de Cervera.

² Persona que, en algunes comunitats religioses, s'encarrega de gestionar els afers econòmics de la seva província.

³ Persona encarregada d'administrar.

1594	Subprior i ecònom del Convent de Sant Domènec de Cervera.
1603	Fou un dels primers promotors perquè la casa de Sant Magí, el Santuari de la Brufaganya, fos entregada a l'Ordre de Predicadors. Segons l'obra de Poc Reginald, hi constava una carta, des de Saragossa, la data de la qual és del 9 de desembre de 1603.
1609-1611	Prior del Santuari de Sant Magí.
1614- 1618	Prior del Santuari de Sant Magí.
1618- 1620	Prior del Santuari de Sant Magí.
1620- 1623	Prior del Santuari de Sant Magí.
1625	Prior Convent de Sant Domènec de Cervera.
1627- 1630	Prior del Santuari de Sant Magí.
1630	<p>Segons Poc Reginald, Pare Fray Joan Trípolis li encarrega que escrigui l'obra "Historia de la vida y milagros del Glorioso Mártir San Magín" amb la finalitat de fer créixer la devoció cap al Sant. En dita obra apareix una cançó composada pel mateix Trípolis :</p> <p style="text-align: center;"><i>A la fuente, rosas de San Magín, y al Autor.</i></p> <p style="text-align: center;">CANCIÓN.</p> <p style="text-align: center;"><i>De las floridas faldas Que de sus perlas borda la alva oriente Ofrecen sus guirnaldas Flores varias a tu santa fuente. O Magín soberano. Tal vez cogidas en inculta mano. Mas el Cielo Margina Sus claros salutíferos christales De virtud peregrina, Con las flores purpureas de rosales Que sangre nos ostentan Y tu martyrio santo representan. Con mano tan experta Cultiva el docto Poc aquestes flores, Y con arte tan cierta, Que imita sus sagrados labradores, Y mi cobarde yra No puede celebrar a quien admira.</i></p>

1632	Prior del Convent de Sant Domènec de Cervera.
1635-1637	Prior del Santuari de Sant Magí.

El quan?

És clar que la devoció fou molt anterior a la construcció de la Capella de Sant Magí, que es va fundar l'any 1790, tal com ho diu el Llibre de comptes de Sant Magí, 1831-1882: “*De molts anys a esta part⁴ que ha estat sempre gran la devoció que los vehins de esta ciutat de Cervera han profesat al Gloriós Màrtir y Hermità Sant Magí. Però qui més se ha enamorat en ella han estat los dels carrers anomenats de Sant Domingo y Santa Vall⁵...*”. A més, tenint en compte la figura de Joan Trípol, la devoció ja es remunta a principis del segle XVII. Sense deixar de banda la documentació trobada pel Sr. Josep M. Llobet i Portella del segle XVI, referent a pelegrinatges fets des de Cervera cap a Sant Magí de la Brufaganya.

El per què?

Tal com cita Reginald Poc en la seva obra, a principis del segle XVII la devoció estava del tot estesa en la comarca de la Segarra, fins i tot en el “Llibre dels miracles” del Santuari de la Brufaganya hi apareixen citats habitants de Cervera, de Guissona, de Sant Antolí... La gent hi acudia en pelegrinatge per pregar pluja o salut. Per tant, la devoció no era exclusiva de Cervera, però, òbviament, és on s’ha construït una Capella dedicada a Sant Magí i s’ha donat nom a un barri. El “*Llibre de comptes de Sant Magí, 1831-1882*” explica bastant bé la devoció del barri: “...*de manera que recullin las*

limosnas de tots los devots que podian, fean ya celebrar la Festa del Gloriós Màrtir. y molts anys en la Yglesia de Sant Pere Màrtir; pròpia dels Pares Dominicos de la mateixa ciutat. No obstan, aumentase més y més aquesta devoció. Y desitjosos per altra part los debots de poder-li tributar los divinos cultos en Yglesia pròpia; pues que antes no sé saps que eixistís Yglesia dedicada a dit Gloriós Sant, sinó una Capelleta que abuy dia se conserva en la vaixada del Carrer de Sant Domingo, col·locada sota la Casa del Senor Armengol⁶. Determinaren acudir al Yllustre Ayuntamiento e Yllustrissim Senor Bisbe de Solsona per sa nova erecció, y construir-la cerca lo Portar del carrer dit de la Vall de la present ciutat, a la que obtinguda sa llicència, se donà mans a la obra ab gran calor y aplauso de sos debots. Y, especialment, dels vehins de dit carrer, quel prengueren per son patró...”

D’aquesta manera he intentat explicar el qui, el quan i el per què de la devoció del meu barri, Sant Magí, en gran part gràcies al “*Llibre de comptes de Sant Magí, 1832-1881*”, que ja havia tingut en les seves mans Mossèn Josep Arques, del que va extreure anotacions per als seus manuscrits “Algunes notícies sobre l’església de Sant Magí de la ciutat de Cervera”, conservats a l’Arxiu de Cervera.

⁶ XUCLÀ COMAS, Ramon M., “Fornícules a Cervera de devoció a Sant Magí” *Quaderns Barri de Sant Magí*, 15. En aquest escrit es fa referència a una fornícula dedicada a Sant Magí en el carrer de Sant Domènec, concretament a la casa assenyalada amb el número 1, amb la que podria tenir alguna relació la citada Capelleta.

⁴ Fent referència a 1786.

⁵ Actualment el carrer de Sant Magí.